

Informacja Konsultanta Krajowego w dziedzinie periodontologii z dnia 06.05.2019:

W związku z wprowadzeniem Nowej Klasyfikacji Chorób Przyzębia i postępem wiedzy w zakresie Diagnostyki i Leczenia Chorób Błony Śluzowej i Przyzębia wprowadzamy nowe zestawy pytań do Państwowego Egzaminu Specjalistycznego z periodontologii w oparciu o poniżej przedstawione tematy:

Pytania z zakresu budowy i diagnostyki chorób błony śluzowej

Różnice w budowie histologicznej nabłonka w jamie ustnej.
Budowa anatomiczna, unerwienie i unaczynienie języka.
Wykwity pierwotne na błonie śluzowej jamy ustnej – przykłady i specyfika.
Wykwity wtórne na błonie śluzowej jamy ustnej- przykłady i specyfika.

Pytania związane z badaniem klinicznym i dodatkowymi

Zmiany czerwone błony śluzowej jamy ustnej- diagnostyka różnicowa

Różnicowanie zmian białych w jamie ustnej.
Różnicowanie zmian pigmentacyjnych jamy ustnej.
Zmiany pęcherzykowe i pęcherzowe w jamie ustnej- diagnostyka różnicowa .
Obrzęki twarzy- diagnostyka różnicowa.
Zaburzenia czuciowe i ruchowe w jamie ustnej i na twarzy .
Zmiany chorobowe na podniebieniu- obraz kliniczny, różnicowanie.
Zmiany guzkowe w jamie ustnej.
Diagnostyka różnicowa owrzodzeń w jamie ustnej .
Diagnostyka różnicowa bólu w zakresie jamy ustnej i twarzy.
Zmysł smaku i jego zaburzenia.
Etiologia i diagnostyka halitozy.
Leczenie halitozy .
Badanie i znaczenie odczynów węzłowych w chorobach błony śluzowej jamy ustnej.
Wskazania, przeciwwskazania, rodzaje i technika pobierania materiału.
Rodzaje zmian histopatologicznych nabłonka jamy ustnej.
Badanie cytologiczne i jego znaczenie w diagnostyce chorób błony śluzowej jamy ustnej.
Badania dodatkowe w przypadku diagnostyki alergii jamy ustnej.
Metodologia sialometrii.

Pytania dotyczące patologii warg

Gruczołowe zapalenie warg.
Odstoneczne zapalenie warg.
Zapalenia kątów ust- etiologia, obraz kliniczny i leczenie.

Obrzęk wargi- etiologia i diagnostyka różnicowa.
Złuszczające zapalenie warg.
Ziarniniakowe zapalenie warg.
Torbiel śluzowa zastoinowa- etiologia, diagnostyka i leczenie .

Pytania dotyczące patologii języka

Wady rozwojowe języka.
Makroglossia – przyczyny, diagnostyka różnicowa.
Leukoplakia włochata języka.
Romboidalne zapalenie środkowej części języka — etiologia, obraz kliniczny i leczenie .
Język czarny włochaty — przyczyny, obraz kliniczny i postępowanie.
Język geograficzny.
Symptomatologia układowych zmian niedoborowych na języku.
Zapalenie zanikowe języka- etiologia, obraz kliniczny, badania dodatkowe.
Zapalenia języka.
Owrodzenia języka- etiologia, diagnostyka różnicowa, postępowanie .

Pytania dotyczące patologii przyzębia

Włókniakowość dziąseł- etiologia, obraz kliniczny i leczenie.
Nadziąślaki- obrazy kliniczne i histopatologiczne, postępowanie.
Różnicowanie opryszczkowego i martwiczo-wrzedzającego zapalenia dziąseł.
Różnicowanie stanów rozrostowych i przerostowych dziąseł.

Pytania dotyczące grzybic

Czynniki ogólne i miejscowe sprzyjające w powstawaniu grzybic w jamie ustnej.
Kandydoza jamy ustnej- podział i diagnostyka kliniczna.
Przewlekłe kandydozy śluzówkowo-skórne- etiologia i obrazy kliniczne .
Badania dodatkowe w grzybicach jamy ustnej.
Patogenność grzybów występujących w jamie ustnej.
Leczenie miejscowe kandydozy jamy ustnej u pacjenta immunokompetentnego.
Leczenie kandydozy u pacjenta w immunosupresji.
Wykorzystanie antybiotyków polienowych i azoli w leczeniu grzybic jamy ustnej .

Pytania dotyczące chorób wirusowych

Postacie kliniczne zakażenia wirusem opryszczki zwykłej w jamie ustnej.
Leczenie zakażeń wirusem HSV na wargach i błonie śluzowej jamy ustnej .
Półpasiec- przyczyny, obraz kliniczny, różnicowanie i leczenie.
Mononukleozą zakaźną- etiologia, objawy w jamie ustnej, diagnostyka różnicowa.
Mięsak Kaposiego w jamie ustnej- obrazy kliniczne, diagnostyka różnicowa.

Wirusy RNA w patologjach jamy ustnej.
Zmiany w jamie ustnej w wirusowych chorobach zakaźnych wieku dziecięcego .
Zmiany w jamie ustnej wywoływane przez wirusy HPV — diagnostyka, różnicowanie i leczenie.
Brodawczaki w jamie ustnej- diagnostyka różnicowa, postępowanie.

Badania dodatkowe w zakażeniach wirusowych jamy ustnej .

Przebieg kliniczny zakażenia HIV i choroby wskaźnikowe AIDS w jamie ustnej.

Symptomatologia infekcji HIV w jamie ustnej u dorosłych.

Zmiany w przyzębiu w zakażeniu HIV.

Symptomatologia infekcji HIV w jamie ustnej u dzieci .

Pytania dotyczące dermatostomatologii

Pęcherzyca w jamie ustnej- etiologia, obraz kliniczny, różnicowanie i leczenie.

Pemfigoid błony śluzowej jamy ustnej- etiologia, obraz kliniczny, różnicowanie i leczenie.

Złuszczające zapalenie dziąseł- objaw czy jednostka chorobowa?

Diagnostyka chorób autoimmunologicznych występujących w jamie ustnej .

Liszaj płaski w jamie ustnej- czynniki predysponujące, etiologia i patogenezą.

Postacie kliniczne liszaja płaskiego w jamie ustnej i skórze.

Obraz histopatologiczny liszaja płaskiego w jamie ustnej.

Leczenie liszaja płaskiego w jamie ustnej.

Reakcje liszajopodobne w jamie ustnej- etiologia, obrazy kliniczne i różnicowanie.

Zespół Grinspana .

Przewlekłe wrzodzące zapalenie jamy ustnej (CUS)- etiologia, objawy kliniczne i leczenie.

Zmiany w jamie ustnej w toczeniu rumieniowatym .

Zmiany w jamie ustnej w twardzinie.

Rumień wielopostaciowy- etiologia i patogenezą .

Rumień wielopostaciowy- symptomatologia oraz diagnostyka .

Odmiany kliniczne rumienia wielopostaciowego.

Leczenie miejscowe i ogólne rumienia wielopostaciowego w jamie ustnej .

Test Tzanka, Köbnera, Nikolskiego i ich znaczenie w diagnostyce chorób błony śluzowej jamy ustnej.

Owrzodzenia polekowe w jamie ustnej- różnicowanie i leczenie.

Pytania dotyczące alergii stomatologicznych

Typy reakcji nadwrażliwości i ich symptomatologia w jamie ustnej.

Choroby z nadwrażliwości typu I występujące w jamie ustnej .

Alergiczny obrzęk naczyń ruchomy w gabinecie stomatologicznym- przyczyny, obraz kliniczny i postępowanie .

Diagnostyka i postępowanie we wstrząsie anafilaktycznym .

Etiologia, obraz kliniczny i leczenie zespołu anafilaksji jamy ustnej .

Ziarnica jamy ustnej- czynniki etiologiczne, diagnostyka i leczenie .

Zespół Melkerssona-Rosenthala- etiologia, obraz kliniczny, leczenie .

Kontaktowe zapalenie jamy ustnej i warg- alergenów, obraz kliniczny i różnicowanie.

Pytania dotyczące zespołów bólowych

Zespół pieczenia jamy ustnej- etiologia, klasyfikacja objawów, diagnostyka.

Leczenie zespołu pieczenia jamy ustnej.

Neuralgia nerwu trójdzielnego- objawy kliniczne, różnicowanie.

Etiologia i diagnostyka zespołu bólowo-dysfunkcyjnego stawu skroniowo-żuchwowego.

Pytania dotyczące aftoz

Etiopatogeneza aftoz .

Obrazy kliniczne, podział i diagnostyka aftoz.

Różnicowanie zmian aftopodobnych od aft idiopatycznych.

Afty Suttona- obraz kliniczny, różnicowanie, leczenie.

Leczenie miejscowe aftoz.

Leczenie ogólne aftoz .

Zespół Behceta.

Pytania dotyczące hematostomatologii

Objawy białaczek w jamie ustnej .

Problemy stomatologiczne u pacjentów przeszczepowych.

Zmiany na błonie śluzowej jamy ustnej w niedokrwistościach.

Zmiany w jamie ustnej w przebiegu neutropenii.

Skazy naczyniowe i osoczowe i ich znaczenie w praktyce stomatologicznej.

Choroby układu płytkowego i ich objawy w jamie ustnej.

Stomatitis a mucositis.

Zasady leczenia *mucositis* u pacjentów hematologicznych .

Przewlekła choroba przeszczep przeciwko gospodarzowi w jamie ustnej- diagnostyka i postępowanie.

Zmiany w jamie ustnej w chorobach przebiegających z upośledzeniem liczby lub funkcji granulocytów obojętnochłonnych.

Standardy dotyczące postępowania u pacjentów leczonych przeciwzakrzepowo poddawanych zabiegom stomatologicznym.

Choroba *Rendu-Oslera-Webera*.

Pytania dotyczące chorób ślinianek

Kserostomia prawdziwa a rzekoma – etiologia, objawy kliniczne, różnicowanie, leczenie
Ślinotok- etiologia, leczenie.

Kamica ślinianek- diagnostyka kliniczna i badania dodatkowe, postępowanie.

Zespół Sjögrena- etiologia, obraz kliniczny i badania dodatkowe.

Badania dodatkowe w zaburzeniach wydzielania śliny.

Sialografia i ultrasonografia w diagnostyce chorób ślinianek- zalety i ograniczenia metod.

Przyczyny i rodzaje sialoz.

Zmiany histopatologiczne ślinianek w przebiegu sjaloz.

Substytuty śliny.

Pytania dotyczące zaburzeń potencjalnie nowotworowych i profilaktyki onkologicznej

Zaburzenia potencjalnie nowotworowe jamy ustnej- etiologia i objawy kliniczne.

Czynniki ryzyka transformacji nowotworowej leukoplakii .

Zasady postępowania w zaburzeniach potencjalnie nowotworowych jamy ustnej .

Epidemiologia w Polsce i na świecie leukoplakii i jej współczesny podział.

Leukoplakia jamy ustnej- etiologia, podziały, obraz kliniczny i różnicowanie.

Różnicowanie leukoplakii z innymi zmianami białymi.

Różnicowanie leukoplakii ze znamieniem białym gąbczastym .

Cechy dysplazji komórkowej.

Przydatność badania cytologicznego w diagnostyce zaburzeń potencjalnie nowotworowych jamy ustnej.

Zasady leczenia leukoplakii jamy ustnej.

Terapia fotodynamiczna leukoplakii jamy ustnej .

Erytroplakia- obraz kliniczny, diagnostyka i postępowanie lecznicze.

Zmiany w jamie ustnej u przewlekłych palaczy tytoniu.

Nikotynizm jako czynnik ryzyka chorób błony śluzowej jamy ustnej .

Zespół Plummer-Vinsona.

Urazy mechaniczne, termiczne i chemiczne błony śluzowej jamy ustnej.

Rola stomatologa w profilaktyce onkologicznej.

Pytania onkologiczne

Naczyniaki krwionośne jamy ustnej- etiologia, podział, obraz kliniczny, różnicowanie i leczenie.

Nowotwory łagodne błony śluzowej jamy ustnej- objawy kliniczne i histopatologiczne.

Nowotwory łagodne języka- objawy kliniczne i różnicowanie.

Metody wczesnego wykrywania raka płaskonabłonkowego błony śluzowej jamy ustnej.

Czynniki ryzyka raka płaskonabłonkowego błony śluzowej jamy ustnej .

Rak błony śluzowej jamy ustnej- obraz kliniczny i różnicowanie.

Czynniki warunkujące rokowanie w przypadku raka płaskonabłonkowego błony śluzowej jamy ustnej.

Rak wargi- epidemiologia, czynniki ryzyka, objawy kliniczne, rokowanie.

Rak języka- obraz kliniczny, różnicowanie, rokowanie.

Rak dziąsła- obraz kliniczny i radiologiczny, różnicowanie i leczenie.

Czerniak złośliwy w jamie ustnej- diagnostyka kliniczna i radiologiczna .

Ziarniniak kwasochłonny w jamie ustnej- obraz kliniczny, radiologiczny i histopatologiczny.

Ziarniniak Wegenera- obraz kliniczny, histopatologiczny i radiologiczny .

Różnicowanie owrzodzenia urazowego, gruźliczego i nowotworowego w jamie ustnej .
Owrzodzenie gruźlicze, kiłowe, nowotworowe — różnicowanie.
Diagnostyka kliniczna i radiologiczna nowotworów zębopochodnych.
Nowotwory łagodne i złośliwe gruczołów ślinowych.

Pytania dotyczące leczenia patologii jamy ustnej

Wskazania do antybiotykoterapii ogólnej w leczeniu chorób błony śluzowej jamy ustnej.
Wskazania i metody leczenia chirurgicznego chorób błony śluzowej jamy ustnej.
Lasery w leczeniu chorób błony śluzowej jamy ustnej .
Immunomodulatory w leczeniu chorób błony śluzowej jamy ustnej.
Leki przeciwhistaminowe i ich zastosowanie w leczeniu chorób błony śluzowej jamy ustnej.
Wskazania i zasady miejscowej kortykosteroidoterapii w chorobach błony śluzowej jamy ustnej .
Wskazania i zasady kortykosteroidoterapii układowej w chorobach błony śluzowej jamy ustnej.
Zasady leczenia zmian nadżerkowych i wrzodziejących jamy ustnej.
Powikłania radioterapii w jamie ustnej.
Zmiany w jamie ustnej w przebiegu leczenia bisfosfonianami .

Varia

Obraz kliniczny stomatopatii protetycznych.
Leczenie stomatopatii protetycznych powikłanych infekcją grzybiczą .
Jama ustna w okresie pokwitania i przekwitania.
Zmiany w jamie ustnej w przebiegu ciąży.
Jatrogenia zawiniona i niezawiniona w leczeniu chorób błony śluzowej jamy ustnej.
Choroby błony śluzowej jamy ustnej u osób starszych.
Objawy w jamie ustnej chorób przenoszonych drogą płciową.
Objawy ogólne i w jamie ustnej kiły pierwotnej i wtórnej.
Objawy niedoborów witaminowych w jamie ustnej.
Tataże w jamie ustnej- przyczyny, różnicowanie, leczenie .

Etiopatogeneza

Płytką bakteryjną nad- i poddziąsłową: różnice w metabolizmie i patogenności.
Teorie wpływu płytki nazębnej na powstawanie chorób przyzębia - aktualne koncepcje.
Zapalenie przyzębia jako choroba wieloczynnikowa.
Mechanizmy pośredniego oddziaływania biofilmu bakteryjnego na przyzębie.
Mikrobiota płytki poddziąsłowej.
Rola śliny w powstawaniu i przebiegu chorób przyzębia.

Nikotynizm a zapalenie przyzębia.
Miejscowe czynniki etiologiczne zapalenia przyzębia.
Mechanizmy resorpcji kości wyrostka zębodołowego w przebiegu zapalenia przyzębia.

Mediatory prozapalne w etiopatogenezie zapalenia przyzębia.
Mediatory przeciwzapalne w homeostazie i gojeniu tkanek przyzębia.
Rola odżywiania w etiologii chorób przyzębia.
Mechanizmy uszkodzenia nabłonka i tkanki łącznej w przebiegu zapalenia przyzębia.
Uwarunkowania etiologiczne przejścia zapalenia dziąseł w zapalenie przyzębia.
Uwarunkowania genetyczne chorób przyzębia.
Czynniki ryzyka zapalenia przyzębia.
Mechanizmy nieswoiste obrony jamy ustnej przeciwko drobnoustrojom.
Mechanizmy zmian destrukcyjnych w zapaleniu przyzębia.
Odpowiedź swoista komórkowa i humoralna w etiopatogenezie zapaleń przyzębia.
Znaczenie dojrzewania płytki nazębnej i powstawania kamienia nazębnego w patologjach przyzębia.
Periimplantitis (zapalenie okołowszczepowe) – etiologia.
Mechanizmy patogenne biofilmu poddziąsłowego.
Jatrogenia stomatologiczna w powstawaniu patologii w przyzębiu.
Czynna równowaga homeostatyczna w przyzębiu.
Próchnica a choroby przyzębia.

Profilaktyka

Rola higienistki stomatologicznej w profilaktyce chorób przyzębia.
Indywidualizacja instruktażu higieny jamy ustnej.
Skaling w zapobieganiu i leczeniu periodontopatii.
Opieka profilaktyczno-lecznicza w grupach wysokiego ryzyka chorób przyzębia.
Profilaktyka periodontologiczna pierwotna, wtórna i trzeciorzędowa.
Pasty do zębów dla pacjentów z chorobami przyzębia.
Szczoteczki ręczne, elektryczne i dźwiękowe w usuwaniu płytki nazębnej.
Rodzaje szczoteczek i techniki szczotkowania u pacjentów z chorobami przyzębia.
Metody wizualizacji płytki nazębnej, cele edukacji na temat higieny jamy ustnej.
Higiena jamy ustnej ze szczególnym uwzględnieniem metod oczyszczania przestrzeni międzyzębowych.
Zalety i wady poszczególnych metod szczotkowania zębów.
Metody i środki oczyszczania przestrzeni międzyzębowych.
Kształtowanie zachowań prozdrowotnych i współpraca pacjenta w kontekście profilaktyki i leczenia chorób przyzębia.
Nitka dentystyczna a szczoteczka międzyzębowa w oczyszczaniu powierzchni stycznych.
Stosowanie płynów do płukania jamy ustnej w profilaktyce periodontologicznej – preparaty, zalety i wady.

Leczenie niechirurgiczne

Metody usuwania złogów poddziąsłowych.
Skaling poddziąsłowy z polerowaniem powierzchni zębów – metody maszynowe, technika zabiegu.
Narzędzia ręczne w skalingu nad- i poddziąsłowym.
Leczenie paliatywne chorób przyzębia – wskazania, metody.

Skuteczność niechirurgicznego leczenia periodontologicznego.
Możliwości terapeutyczne sterowania reakcją gospodarza w zapaleniu przyzębia.
Zasady całościowego odkażania jamy ustnej.
Skaling z wygładzaniem cementu korzeniowego – technika zabiegu, instrumentarium, ocena skuteczności.
Instrumentarium periodontologiczne stosowane w zabiegach profilaktyczno-leczniczych przy implantach stomatologicznych.
Sposoby leczenia nadwrażliwości szyjek zębów.
Chlorheksydyna w kontroli płytki nad- i poddziąsłowej – zalety i wady.
Antyseptyki w chemicznej kontroli płytki naddziąsłowej.
Rodzaje skalerów stosowanych w niechirurgicznym leczeniu periodontologicznym.
Miejscowe, poddziąsłowe stosowanie leków przeciwbakteryjnych – wskazania, rodzaje, skuteczność.
Zalety i wady zastosowania skalerów maszynowych w niechirurgicznym leczeniu periodontologicznym.
Zastosowanie laserów w niechirurgicznym leczeniu zapalenia przyzębia.
Zastosowanie przeciwbakteryjnej terapii fotodynamicznej w leczeniu zapalenia przyzębia.
Martwicze choroby przyzębia – postępowanie.
Antybiotykoterapia układowa w leczeniu zapalenia przyzębia – wskazania, preparaty, dawkowanie.
Polerowanie powierzchni zębowych – cel, sposoby.
Gojenie tkanek przyzębia po leczeniu niechirurgicznym – aspekty kliniczne, histologiczne i mikrobiologiczne.
Piaskowanie poddziąsłowe – wskazania i przeciwwskazania, preparaty, technika zabiegu.
Faza higienizacyjna kompleksowego leczenia periodontologicznego – cele, procedury, ocena skuteczności.
Wskazania do antybiotykoterapii ogólnej w leczeniu chorób przyzębia.
Działanie skalerów ultradźwiękowych na przyzębie.
Faza przyczynowa w leczeniu chorób przyzębia.
Zasady pracy skalerami ręcznymi i maszynowymi w niechirurgicznym leczeniu periodontologicznym.
Zespół stomatologiczny w periodontologii.
Rodzaje kiret.
Zasady ergonomii w leczeniu periodontologicznym.
Periimplant mucositis i periimplantitis - profilaktyka i leczenie niechirurgiczne.
Skuteczność niechirurgicznego leczenia periodontologicznego objawowego i przyczynowego.
Metody usuwania przebarwień zewnątrzpochodnych zębów.
Antybiotykoterapia układowa i miejscowa w periodontologii.
Współpraca lekarzy, higienistki stomatologicznej i pacjenta w leczeniu zapalenia przyzębia.

Faza podtrzymująca

Metody motywowania pacjenta do systematycznego leczenia periodontopatii w fazie podtrzymującej.
Faza podtrzymująca w kompleksowym leczeniu zapaleń przyzębia.
Przyczyny nawrotów zapalenia przyzębia.

Procedury postępowania uwzględniane w fazie podtrzymującej.
Zakres i program fazy podtrzymującej w kompleksowym leczeniu zapaleń przyzębia.
Przyczyny niepowodzeń w leczeniu zapalenia przyzębia.
Leczenie farmakologiczne stosowane w fazie podtrzymującej.
Metody utrwalania motywacji do przestrzegania higieny jamy ustnej.
Nawroty i oporność w leczeniu zapalenia przyzębia.
Analiza czynników ryzyka nawrotu zapalenia przyzębia podczas fazy podtrzymującej.
Znaczenie fazy podtrzymującej u pacjentów leczonych implantoprotetycznie.

Periodontal medicine

Wpływ chorób przyzębia na choroby układu sercowo-naczyniowego.
Ryzyko i profilaktyka infekcyjnego zapalenia wsierdza u pacjenta periodontologicznego.
Wpływ zapalenia przyzębia na powstawanie i przebieg chorób ogólnych.
Profilaktyka antybiotykowa u pacjentów obciążonych chorobami układowymi.
Zasady leczenia stomatologicznego pacjentów z ryzykiem infekcyjnego zapaleniem wsierdza.
Powikłania ogólnoustrojowe chorób przyzębia.
Współczesne poglądy na temat zakażenia odogniskowego.
Pacjent z zespołem uzależnienia od nikotyny – zasady postępowania.
Cukrzyca a patologie przyzębia – dwukierunkowe oddziaływanie.
Otyłość a zapalenie przyzębia.
Zapalenie przyzębia a choroby układu oddechowego.
Wytyczne dotyczące leczenia kobiet w ciąży.
Zapalenie przyzębia a powikłania w przebiegu ciąży.
Wspólne mechanizmy immunologiczno-zapalne w zapaleniu przyzębia i w procesach arteriosklerozy.
Pacjent z cukrzycą i zapaleniem przyzębia – aspekty etiologiczny i postępowanie kliniczne.
Zapalenie przyzębia a choroby cywilizacyjne.
Aspekty współpracy pacjenta (compliance i adherence) u pacjentów z zapaleniem przyzębia i chorobami ogólnoustrojowymi.
Współpraca pomiędzy lekarzem periodontologiem a lekarzem rodzinnym/specjalistą w kontekście leczenia periodontologicznego u pacjentów z chorobami ogólnoustrojowymi.
Palenie papierosów jako wspólny czynnik etiologiczny zapalenia przyzębia i niektórych chorób ogólnoustrojowych.
Badania prospektywne i interwencyjne w ocenie związku pomiędzy chorobami ogólnoustrojowymi a zapaleniem przyzębia.

Zagadnienia tematyczne do egzaminu specjalizacyjnego z periodontologii

Chirurgia:

Wskazania i przeciwwskazania do chirurgicznych zabiegów w kompleksowym leczeniu zapaleń przyzębia.

Gingiwektomia: wskazania i przeciwwskazania, technika zabiegu, narzędzia.

Materiały i techniki szycia w periodontologicznych zabiegach chirurgicznych.

Fazy gojenia tkanek przyzębia po zabiegach regeneracyjnych.

Materiały kośćozastępcze.

Emdogain (białka matrycy szkliva)- pochodzenie, wskazania do stosowania i mechanizm działania.

Procedury sterowanej regeneracji tkanek, wskazania i p/wskazania do zabiegu.

Metody leczenia ubytków kości w furkacjach zębowych.

Czynniki wpływające na sukces zabiegów regeneracyjnych tkanek przyzębia

Rodzaje znieczuleń, techniki i środki do zabiegów periodontologicznych.

Rodzaje i zasady cięć w chirurgii periodontologicznej.

Postępowanie po chirurgicznych zabiegach periodontologicznych. Wskazania do higieny domowej.

Postępowanie po chirurgicznych zabiegach śluzówkowo- dziąsłowych. Wskazania do higieny domowej.

Wydłużanie koron klinicznych. Metody, narzędzia i wskazania do zabiegu.

PRP-osocze bogatopłytkowe i jego rola w procesach regeneracyjnych.

Chirurgiczne metody pokrywania recesji.

Metody chirurgiczne korygujące defekty kostne wyrostka zębodołowego.

Resekcyjne metody chirurgicznego leczenia przyzębia wskazania, metody. Cele leczenia metodami resekcyjnymi.

Dokoronowe przemieszczenie płata. Metody tworzenia płatów, narzędzia w zależności od uwarunkowań anatomicznych kompleksu śluzówkowo-dziąsłowo-zębowego.

Mikro i makrochirurgia porównanie techniki zabiegów, narzędzia, metody, korzyści kliniczne.

Uwarunkowania morfologiczne kompleksu śluzówkowo-dziąsłowo-zębowego w przebiegu występowania recesji dziąsła, decydujące o doborze metody chirurgicznej w celu jej pokrycia.

Deformacje śluzówkowo-dziąsłowe i ich wpływ na zdrowie przyzębia.

Definicja i podział recesji wg Cairo i wsp.

Poszerzenie strefy dziąsła zębodołowego. Współczesne koncepcje do zastosowania FGG.

Bocznie przemieszczony płat. Modyfikacje metody wskazania do stosowania metody w pokrywaniu recesji.

Metody pobierania CTG.
Metody plastyki wędzidełek wargi górnej.
Metody oceny efektów chirurgicznego leczenia recesji dziąsłowych.
Protokół postępowania w chirurgicznych zabiegach regeneracyjnych.
Uwarunkowania wpływające na decyzję o chirurgicznym leczeniu ubytków
Zabiegi dowierzchołkowego przesunięcia płata.
Chirurgiczne metody pogłębiania przedsionka i poszerzania pola protetycznego pod uzupełnienia osiadające.
Czynniki wpływające na skuteczność zabiegów regeneracyjnych.
Omów Wskaźnik Estetyki Uśmiechu (The Smile Esthetic Index) i jego znaczenie kliniczne.

Uraz zgryzowy

Objawy kliniczne urazu zgryzowego

Zmiany zachodzące w obrębie tkanek przyzębia w przebiegu urazu zgryzowego.
Patologiczna migracja zębów. Mechanizm, metody leczenia.
Metody badania zaburzeń zwarcia zgryzowych w przebiegu zapalenia przyzębia.
Metody oceny ruchomości zębów i postępowanie kliniczne w zależności od jej stopnia.
Zasady BULL. Metody oceny zwarcia ekscentrycznego.
Podział unieruchomień zębów. Wskazania do ich stosowania.
Objawy kliniczne w US zaburzeń zwarcia zgryzowych.
Parafunkcje narządu żucia i ich wpływ na patologie schorzeń w jamie ustnej.
Etiologia pierwotnego i wtórnego urazu zgryzowego.
Rola prowadzenia przedniego i kłowego dla US.
Etapy analizy zwarcia centrycznego i ekscentrycznego. Omów normy okluzji.

Leczenie protetyczne

Uzupełnienia protetyczne ozębnowe i osiadające. Omów specyfikę planowania w przebiegu zapalenia przyzębia.
Ograniczenia i wskazania istniejące w planowaniu uzupełnienia braków skrzydłowych u pacjentów z zapaleniem przyzębia.
Planowanie uzupełnień ozębnowych u pacjentów w przebiegu ciężkiego zapalenia przyzębia.
Metody odbudowy utraconej wysokości zwarcia. Plan postępowania klinicznego.
Przyczyny niepowodzeń leczenia protetycznego u osób z rozpoznaniem zapalenia przyzębia.
Koncepcja blokowania zębów w odbudowach protetycznych.

Implikacje stałych uzupełnień protetycznych w aspekcie szerokości biologicznej (BW-biologic width) i przyczepu nabłonkowego (JE-junctional epithelium).

Leczenie ortodontyczne

Wpływ pierwotnego urazu zgryzowego na tkanki podporowe uzębienia.

Objawy kliniczne pierwotnego urazu zgryzowego w przyzębiu.

Sekwencje postępowania periodontologiczno -ortodontycznego w przebiegu ciężkiego zapalenia przyzębia.

Miejsce metod regeneracyjnych w kompleksowym leczeniu perio-ortodontycznym.

Leczenie ortodontyczne jako przygotowanie do leczenia implantologicznego u pacjentów z rozpoznanym zapaleniem przyzębia.

Faza leczenia retencyjnego u pacjentów z rozpoznana periodontopatią. Wskazania i ograniczenia do zastosowania retainerów i szyn wewnątrzzębowych.

Leczenie ortodontyczne jako składowa leczenia wielospecjalistycznego zapaleń przyzębia.

Implantologia

Wskazania i przeciwwskazania do leczenia implantologicznego u pacjentów z zapaleniem przyzębia. kryteria kwalifikacji pacjenta ze zredukowanymi tkankami przyzębia do leczenia implantologicznego.

Regeneracja tkanek przyzębia w koncepcji planowanego leczenia implantologicznego.

Główne wskaźniki ryzyka wystąpienia peri-implantitis.

Jakie są różnice między zdrowymi tkankami otaczającymi wszczepy a tkankami przyzębia?

Postępowanie z tkankami okołowszczepowymi w fazie leczenia podtrzymującego zapaleń przyzębia.

Jakie są cechy kliniczne zapalenia tkanek okołowszczepowych?

Omów przyczyny występowania zapaleń tkanek okołowszczepowych.

Omów metody leczenia stanu zapalnego tkanek miękkich wokół wszczepów.

Omów cechy peri-implantitis i metody leczenia ubytków kości wokół implantów.

Główne przyczyny powstawania ubytków tkanek twardych i miękkich wokół wszczepów.

Omów znaczenie szerokości dziąsła skeratynizowanego na zdrowie tkanek wokół wszczepu.

Badania radiologiczne i dodatkowe, ich znaczenie w planowaniu leczenia implantologicznego

Omów zabiegi poprawiające estetykę tkanek miękkich wokół wszczepów.

Omów klasyfikację stanu zdrowia tkanek wokół wszczepów na podstawie cech klinicznych i radiologicznych.

Periodontitis i periimplantitis – różnice.

LASERY

Omów lasery wskazane do opracowania kości wyrostka zębodołowego.

Lasery diodowe i ich wykorzystanie w leczeniu periodontologicznym.

Fotodynamiczna terapia w leczeniu zapaleń dziąseł i przyzębia i schorzeń błony śluzowej jamy ustnej.

Tematy z Klasyfikacji i Chorób Przyzębia

Zdrowe przyzębie wg. Klasyfikacji 2017.

Podział chorób dziąseł.

Choroby dziąseł wywołane przez płytkę nazębną.

Choroby dziąseł modyfikowane ogólnymi lub miejscowymi czynnikami.

Powiększenie dziąseł wywołane przez leki.

Choroby dziąseł nie wywołane przez biofilm nazębny.

Zaburzenia genetyczne/rozwojowe.

Infekcje swoiste w obrębie dziąseł.

Stany zapalne i choroby immunologiczne jako objaw chorób dziąseł.

Zmiany egzofityczne i nowotwory w obrębie dziąseł.

Zaburzenia hormonalne, niedobory żywieniowe i choroby metabolizmu dające zmiany w obrębie dziąseł.

Pigmentacja dziąseł.

Podział chorób przyzębia.

Podział zapalenia przyzębia.

Podział i objawy kliniczne i leczenie martwiczych chorób dziąseł.

Zapalenie przyzębia jako objaw chorób ogólnoustrojowych.

Kryteria podziału zapaleń przyzębia na stadia.

Stadium I i II zapalenia przyzębia. Cechy charakterystyczne wskazania do leczenia.

Stadium III i IV zapaleń przyzębia. Cechy charakterystyczne wskazania do leczenia.

Kryterium podziału zapaleń przyzębia na stopnie.

Ropnie przyzębne.

Zmiany endo-periodontalne. Choroby i zmiany wokół implantów.

Mucositis a periimplantitis.

Podstawy systemu stadiów i stopni zapalenia przyzębia.

Biomarkery jako kryterium diagnostyczne w zapaleniu przyzębia.

Choroby ogólne oraz zespoły genetyczne wpływające na stan tkanek przyzębia.

Biotyp – definicja i podział śluzówkowo-dziąsłowy.

Podział recesji wg. Cairo.

Zgryz urazowy wg. Nowej Klasyfikacji 2017.

Anatomia

Cechy klinicznie zdrowego dziąsła w świetle współczesnej klasyfikacji chorób przyzębia z 2017 r.

Radiologiczne cechy zdrowego przyzębia.

Rodzaje kieszonek kostnych – diagnostyka kliniczna i radiologiczna .

Rodzaje nabłonków w jamie ustnej i ich budowa makroskopowa i mikroskopowa.

Cement korzeniowy – budowa, rodzaje, rozmieszczenie oraz znaczenie w utrzymaniu zęba i regeneracji przyzębia.

Budowa dziąsła nadwyrostkowego – metody oceny i znaczenie w profilaktyce i leczeniu chorób przyzębia.

Metody pomiarów kieszonek przyzębnych i dziąsłowych oraz utraty przyczepu łącznotkankowego.

Cele i interpretacja pomiarów kieszonek przyzębnych i utraty przyczepu łącznotkankowego.

Komórki macierzyste zęba i tkanek otaczających w świetle najnowszych badań.

Diagnostyka kompleksu śluzówkowo-dziąsłowego.

Rodzaje ubytków kostnych – metody oceny i wizualizacji nowoczesnymi technikami radiologicznymi.

Epidemiologia

Ocena indywidualnych czynników ryzyka w oparciu o wyniki badań dodatkowych.

Rola czynników predysponujących i modyfikujących uznanych w świetle nowej klasyfikacji w progresji zaawansowania i zasięgu zapalenia przyzębia.

Nikotyzm a zmiany ogólne w organizmie i w tkankach przyzębia – planowanie leczenia zachowawczego i chirurgicznego.

Nikotyzm jako czynnik ryzyka chorób przyzębia i błony śluzowej jamy ustnej.

Zastosowanie wskaźników CPI i PSR w badaniach epidemiologicznych.

Współczesne wskaźniki oceniające stan tkanek przyzębia w badaniach klinicznych i epidemiologicznych .

Współczesna metodologia periodontologicznych badań epidemiologicznych.

Wpływ chorób ogólnoustrojowych na przebieg i rokowanie w chorobach przyzębia.

Badania epidemiologiczne przyzębia w Polsce na przestrzeni ostatnich lat.

Wskaźniki periodontologiczne i ich celowość stosowania w badaniach klinicznych.

Zmiany na dziąsłach i błonie śluzowej jamy ustnej u palaczy.

Badania dodatkowe

Płyn dziąsłowy jako materiał diagnostyczny i prognostyczny zapalenia przyzębia.

Ślina – metody badania, skład oraz wykorzystanie jako materiał diagnostyczny.

Radiologiczne cechy zdrowego przyzębia.

Metody wizualizacji zmian w tkankach miękkich przyzębia i jamy ustnej.

Diagnostyka kliniczna i radiologiczna kości wyrostka zębodołowego w leczeniu implantologicznym.

Wykorzystanie radiografii cyfrowej oraz technik CT i CTBC w wizualizacji stanu tkanek przyzębia.

Wykorzystanie badań ultrasonograficznych w stomatologii.

Badania krwi – ocena istotnych parametrów krwi w diagnostyce i planowaniu leczenia przyzębia.

Interpretacja wyników badań dodatkowych w diagnostyce zespołów endo-perio.

Metody badań bakteriologicznych i mykologicznych w periodontologii.

Periodontologiczne testy diagnostyczne i ich interpretacja.

Furkacje – metody diagnostyczne i planowanie leczenia.

Płyn dziąsłowy – skład oraz metody oceny ilościowe i jakościowe.

Ruchomość zębów – metody oceny, wskaźniki i planowanie leczenia.

Pull syndrome – diagnostyka, mechanizm powstawania i znaczenie w planowaniu leczenia chirurgicznego.